

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 12CoP/113/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6622203951
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 07. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Táňa Rapčanová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2024:6622203951.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Táne Rapčanovej a členov senátu – sudcov: JUDr. Miriam Štillovej a Mgr. Petra Straku, v právnej veci osoby povinnej platením výživného (navrhovateľ): A. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom XXX XX C. XXX, D. E., proti osobe oprávnenej na výživné (plnoleté dieťa): F. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom E. G.. XXX/XX, XXX XX F., t.č. E. G.. XXXX/X, XXX XX F., zastúpený splnomocneným zástupcom: JUDr. Ondrej Szilágyi, advokát, so sídlom 984 01 Lučenec, Dr. Vodú 2, o zrušenie výživného, o odvolaní plnoletého dieťaťa proti rozsudku Okresného súdu Lučenec č. k. 5Pc/18/2022-60 zo dňa 4. apríla 2023, takto

rozhodol:

rozsudok okresného súdu potvrdzuje.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Lučenec, ako súd prvej inštancie (ďalej aj ako „okresný súd“), rozsudkom č. k. 5Pc/18/2022-60 zo dňa 04. apríla 2023 rozhodol tak, že zrušil vyživovaciu povinnosť navrhovateľa A. B., nar. XX.XX.XXXX voči plnoletému dieťaťu F. B., nar. XX.XX.XXXX, určenú rozsudkom Okresného súdu Lučenec č. k. 11P/586/2005-18 zo dňa 06.02.2006, právoplatného a vykonateľného dňa 23.02.2006 vo výške 99,58 eur, počnúc dňom 01.11.2020.

Okresný súd odôvodnil svoje rozhodnutie tým, že došlo k zmene pomerov na strane plnoletého dieťaťa, ktorou zanikli hmotnoprávne podmienky pre plnenie vyživovacej povinnosti navrhovateľa voči nemu podľa § 62 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine (ďalej len „Zákon o rodine“). Samotným naplnením hmotnoprávnych podmienok pre zánik vyživovacej povinnosti právna povinnosť určená rozhodnutím súdu nezaniká, preto bolo potrebné rozhodnúť vo veci samej. Vychádzal z toho, že trvanie vyživovacej povinnosti rodiča k dieťaťu je limitované do času, kedy je dieťa schopné samo sa živiť. Schopnosť dieťaťa samo sa živiť sa definuje pri zohľadnení realizácie práva podľa čl. 35 ods. 1 Ústavy SR, t.j. po absolvovaní prípravy na budúce povolanie, nadobudnutie schopnosti dieťaťa vlastnou prácou si zabezpečiť prostriedky na krytie jeho životných potrieb. Odkazom na rozhodnutie Najvyššieho súdu ČSR sp. zn. 5Cz/19/67 zo dňa 06.05.1967 publikované pod R 100/67 okresný súd poukázal na to, že časový okamih nadobudnutia schopnosti živiť sa dieťaťom nie je spájaný s dosiahnutím určitého veku napr. plnoletosti, ani vekovou hranicou 25 rokov, dokedy môže byť dieťa posudzované ako nezaopatrené podľa § 3 zákona č. 600/2003 Z. z. o prídavku na dieťa a doplnení zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení. Poukázal na to, že jedine, ak dieťa dosiahne plnoletosť a ďalej sa pripravuje na budúce povolanie štúdiom, príp. ďalším štúdiom, nie je zásadne ešte schopné samo sa živiť. Pokiaľ však úspešne ukončí svoju prípravu na budúce povolanie a nepokračuje v tejto príprave ďalším štúdiom, nemožno vychádzať z toho, že získalo aj potenciál (schopnosť samo sa živiť). V prípade, že sa dieťaťu nepodarí, následne hneď po ukončení štúdia (prípravy na budúce povolanie) sa zamestnať (či už zo

subjektívnych alebo objektívnych dôvodov), vychádza sa z toho, že schopnosť samo živiť nadobudlo a vyživovacia povinnosť k nemu zanikla. Na tomto závere nič nemení ani nastavenie systému sociálnych dávok, keďže toto nastavenie schopnosti dieťaťa samo sa živiť nemôže nijakým spôsobom ovplyvniť. K schopnosti samostatne sa živiť súd prvej inštancie uviedol, že sa jedná o schopnosť samostatne z vlastných zdrojov uspokojovať všetky relevantné životné náklady. Ďalej uviedol, že vo všeobecnosti sa vychádza z možnosti získania predpokladov na výkon povolania, pričom vždy je potrebné prihliadnuť na individuálne okolnosti každého prípadu. Zohľadňuje sa záujem dieťaťa vo vzťahu k jeho schopnostiam a vedomostiam, aby získalo vhodné predpoklady na svoje lepšie uplatnenie a na druhej strane je tu oprávnená požiadavka na včasnú realizáciu uvedených daností, aby nedochádzalo k zneužívaniu rodičovskej vyživovacej povinnosti len z dôvodu negatívneho postoja dieťaťa k práci. Z vykonaného dokazovania mal okresný súd preukázané, že plnoleté dieťa ukončilo prípravu na budúce povolanie dňa 01.09.2018, kedy sa zaevidovalo na úrade práce, preto nie je považované, z hľadiska Zákona o rodine, ako aj Zákona o sociálnom zabezpečení za nezaopatrené dieťa. Z doložených listinných dôkazov nebolo preukázané, že sa plnoleté dieťa napriek svojmu zdravotnému stavu nemohlo sústavne pripravovať na povolanie, prípadne nebolo schopné vykonávať zárobkovú činnosť v súlade so zákonom č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení. Okresný súd poukázal na to, že dlhodobý nepriaznivý stav, je zdravotný stav spôsobujúci pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť a podľa poznatkov lekárskej vedy trvá dlhšie ako 1 rok. Miera poklesu schopnosti sa určuje v percentách, podľa druhu zdravotného poistenia, ktoré je rozhodujúcou príčinou dlhodobého nepriaznivého stavu so zreteľom na závažnosť ostatných zdravotných postihnutí. Pre určenie invalidity sa vyžaduje dlhodobosť nepriaznivého zdravotného stavu, ale súčasne musí ísť o nepriaznivý zdravotný stav, ktorý dlhodobo a nielen prechodne podľa poznatkov lekárskej vedy, spôsobuje trvalý pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v miere nad 40 %. Z odborného posudku o invalidite plnoletého dieťaťa zo dňa 04.07.2019 vyplýva, že nie je invalidné v súlade s § 71 ods. 1 na účely podľa § 70 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení, keďže pre dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav, nemá pokles v schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 % v porovnaní so zdravou osobou, keďže miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť bola stanovená na hornej hranici danej kapitoly vo výške 30 %. Invalidita u plnoletého dieťaťa preto nevzniká. Zo záverov logopedickej správy klinického logopéda H. E. D. zo dňa 13.07.2020 mal okresný súd preukázané odporúčania, aby sa plnoleté dieťa zamestnalo v „chránenej dielni“, čo okresný súd vyhodnotil len ako všeobecné odporúčanie, ale taktiež konkrétne obmedzenia, resp. konkrétne nevhodné, resp. vhodné pracovné pozície a pracovné prostredie z hľadiska odporúčania absentuje. Napriek tomu, že zmenu pomerov - nadobudnutie schopností plnoletého dieťaťa samostatne sa živiť považoval okresný súd účinnú už ku dňu 01.09.2018, t. j. odo dňa jeho zápisu do evidencie uchádzačov o zamestnanie, navrhovateľ prihliadnuc na zdravotný stav plnoletého dieťaťa, napriek podstatnej zmene svojich pomerov a pribudnutia ďalšej vyživovacej povinnosti, navrhol jeho ukončenie až ku dňu 01.11.2020, t. j. viac ako 2 roky po ukončení štúdia plnoletého dieťaťa. Vzhľadom na diagnostikované poruchy u plnoletého dieťaťa, podľa okresného súdu, nie sú také obmedzujúce vo výkone niektorých povolaní a výkonu prác, čo svedčí aj zamestnanie plnoletého dieťaťa na základe Dohody o pracovnej činnosti zo dňa 10.09.2022, na pracovnej pozícii – pomocné stavebné práce, podľa potreby zamestnávateľa. Pracovnými príležitosťami podľa okresného súdu nie sú len pracovné ponuky v odbore, ktoré dieťa vyštudovalo, ale aj akékoľvek pracovné ponuky primerané veku. Okresný súd vyložil § 62 ods. 1 Zákona o rodine v nadväznosti na § 78 Zákona o rodine a § 231 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) tak, že rozsudok ukladajúci povinnosť plniť v budúcnosti splatné dávky a splátky možno na základe návrhu zmeniť, ak sa podstatne zmenili pomery, ktoré sú rozhodujúce pre výšku a ďalšie trvanie dávok alebo splátok. Zmena rozsudku je prípustná od času, kedy nastala podstatná zmena pomerov a nie od podania návrhu. Ak teda nastala zmena pomerov aj pred podaním návrhu na zrušenie výživného, za rozhodujúci čas zániku vyživovacej povinnosti sa posudzuje zmena pomerov u účastníkov konania, ktorá odôvodňuje zmenu predchádzajúceho rozhodnutia alebo dohody. Táto nastala dňa 01.09.2008, kedy sa plnoleté dieťa zaevidovalo na úrade práce. Prihliadnuc, ale k zdravotnému stavu plnoletého dieťaťa považoval za dôvodné vyhovieť návrhu navrhovateľa, zrušiť jeho povinnosť až k 01.11.2020. Okresný súd odkázal na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV.ÚS 473/2012 zo dňa 18.09.2020, podľa ktorého výklad § 77 ods. 1 a § 78 ods. 1 Zákona o rodine, pripúšťa aj takú interpretačnú alternatívu, podľa ktorých obsahujú osobitnú úpravu doby, na ktorú možno uplatniť zmenu pôvodného rozhodnutia v prípade, ak sa navrhuje zrušenie príp. zníženie vyživovacej povinnosti.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“) tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, nakoľko nebol podaný žiadny návrh na priznanie nároku na náhradu konania.

2. Proti rozsudku okresného súdu podalo plnoleté dieťa prostredníctvom splnomocneného zástupcu odvolanie dňa 23.05.2023, kde žiadalo rozsudok okresného súdu zrušiť a vrátiť vec na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Zároveň žiadalo nepriznať náhradu trov konania žiadnemu z účastníkov konania. Vytýkalo okresnému súdu, že vykonané dôkazy nesprávne vyhodnotil, keďže len samotná skutočnosť, že dieťa je schopné hocijakej zárobkovej činnosti, nestačí k tomu, aby došlo k zániku vyživovacej povinnosti, keďže sa uprednostňuje jeho záujem, ak nie je preukázané, že je schopné samo sa živiť. Dôležitým faktorom je skutočnosť, že musí existovať reálna možnosť dieťaťa zamestnať sa vo vyštudovanom odbore v okruhu miesta bydliska. Plnoleté dieťa potvrdilo skutočnosť, že ukončilo stredoškolské vzdelanie s maturitou v roku 2018 ako 22 ročné. Následne bolo vedené ako uchádzač o zamestnanie na úrade práce, počas čoho spolupracovalo s úradom, zúčastňovalo sa pohovorov podľa pokynov úradu, avšak nepoberalo žiadne dávky. Následne absolvovalo 2 operácie kolena, poslednú v auguste 2021 s čím boli spojené rehabilitácie a práceneschopnosť v trvaní 6 mesiacov. Pravidelne navštevuje psychiatrickú a logopedickú ambulanciu, má viaceré diagnózy a podľa posudku o invalidite má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o 30 %. Zamestnávateľia na pracoviskách chránenej dielne ho odmietajú prijímať do pracovného pomeru vzhľadom na to, že jeho pokles schopnosti je len 30 % a nevie si nájsť dlhodobu adekvátne zamestnanie. Plnoleté dieťa poukázalo na to, že zo záverov lekárskeho správ mu klesá IQ. Podľa neho navrhovateľ si nechcel pripustiť, že jeho syn má nejaký handicap, žije dlhodobo v zahraničí a na návštevu ho pozval len dvakrát. Tvrdenia, že mu chcel darovať nehnuteľnosť v I. považovalo za účelové a zavádzajúce, nakoľko ide o dedičstvo po rodičoch, pričom navrhovateľ má aj sestru a v tejto nehnuteľnosti žije matka navrhovateľa. Pokiaľ išlo o zdravotný stav navrhovateľa, plnoleté dieťa uviedlo, že sa jedná o operáciu pruhu. Je v jeho záujme nájsť si vhodné zamestnanie, avšak v súčasnosti je zamestnané na dohodu a vykonáva ľahké upratovacie práce pod dozorom, pričom sústavne si hľadá lepšie zamestnanie. Vytýkalo okresnému súdu, že zle posúdil zánik vyživovacej povinnosti k 01.11.2020, keďže tento deň predchádzal dňu začatia konania, čo je v rozpore s § 77 ods. 1 Zákona o rodine. Poukázalo na to, že súd mal prihliadnuť na jeho zdravotný stav, reálnu situáciu na trhu, celkovú nezamestnanosť v regióne a vekovú kategóriu. Taktiež mal vychádzať z priemerného mesačného príjmu navrhovateľa, jeho celkovej situácie, zisťovaním vlastníctva hnutelých, nehnuteľných vecí finančných prostriedkov, účtov a cenných papierov, keď tento je vlastníkom nehnuteľností v Slovenskej republike a Českej republike a má auto. Ďalej plnoleté dieťa uviedlo, že od 12.09.2022 pracuje na dohodu ako pomocný pracovník s dohodnutou odmenou 3,72 eur na hodinu, čo mu nestačí ani na základné životné potreby, stravu na celý 1 týždeň. Býva u matky, ktorá mu finančne vypomáha, platí všetky energie v byte, poplatky za bývanie, smeti ako aj výdavky spojené s plnením vo forme osobnej starostlivosti. Podľa neho pri plnoletých deťoch sa tvrdená zmena pomerov v minulosti posudzuje ku dňu začatia konania, preto ak súd bude mať preukázané podmienky pre zrušenie výživného navrhol zrušiť vyživovaciu povinnosť ku dňu podania návrhu, resp. ku dňu odkedy účastník konania pracuje na dohodu. Poukázalo na to, že navrhovateľ od určenia vyživovacej povinnosti rozsudkom Okresného súdu Lučenec č. k. 11P/586/2005 zo dňa 06.02.2006, prispieval len sumou 99,58 eur na jeho výživu, neposkytoval mu žiadnu osobnú starostlivosť a za celé tri roky ho navštívil dvakrát. Na Okresnom súde Banská Bystrica sa pod sp. zn. 19Ex/716/2021 vedie exekučné konanie predmetom ktorého je zameškané výživné. Plnoleté dieťa pripojilo žiadosť o prijatie do zamestnania zo dňa 12.05.2023 a 15.05.2023, potvrdenie od Úradu práce sociálnych vecí a rodiny Lučenec zo dňa 16.08.2021, výpis zo zdravotnej karty, lekársku prepúšťaciu správu z 11.11.2021, z 02.04.2008, lekársku prepúšťaciu správu potvrdenú zo spoločnosti Alfamedic z 10.08.2021, potvrdenie o predoperačnej príprave, pedagogické hodnotenie žiaka zo dňa 27.06.2007, rediagnostickú správu zo špeciálneho pedagogického vyšetrenia z 28.08.2008 a dohodu o pracovnej činnosti zo dňa 10.09.2022.

3. Navrhovateľ sa vyjadril k vyjadreniu plnoletého dieťaťa dňa 14.06.2023. Navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok potvrdil. Uviedol, že sa stotožňuje s odôvodnením rozsudku súdu prvej inštancie, ktorý správne zistil skutkový stav a následne vec správne posúdil. Uviedol, že považuje správanie plnoletého dieťaťa za nelogické, keďže s podaným návrhom na zrušenie výživného na pojednávaní dňa 04.04.2023 jeho právny zástupca súhlasil. Uviedol, že si vždy plnil vyživovaciu povinnosť až do dňa, keď prišli ťažkosti, o čom upovedomil plnoleté dieťa. Výsledkom bolo podanie trestného oznámenia zo strany jeho matky. Poprel, že by nechcel pripustiť zdravotný handicap plnoletého dieťaťa, pričom uviedol, že prispieva len formou finančných darov. Uviedol, že mu našiel prácu, ktorú tento odmietol. Nehnuteľnosť, ktorú mu chcel darovať, vôbec nezdedil, ale riadne kúpil. Výživné platil nad rámec zákonnej vyživovacej povinnosti skoro dva roky. S plnoletým dieťaťom mal výborné vzťahy, aj keď sa nemohli často stretávať, pretože pracoval v zahraničí v Českej republike, kde žije od roku 2005 a založil si novú rodinu. Nemá

žiadne majetky ani cennosti a nepatrí mu ani motorové vozidlo. Príjem má rovnaký, ktorý s ohľadom na jeho zdravotný stav nie je taký ako v minulosti. Nemá už možnosti ďalej prispievať plnoletému dieťaťu. Odvolanie, ako aj žiadosti o zamestnanie zo jeho strany považuje za účelové, napísané na poslednú chvíľu. Navrhovateľ pripojil výplatnú pásku z mája 2023.

4. Plnoleté dieťa sa vyjadrilo k vyjadreniu navrhovateľa dňa 20.07.2023 v tom smere, že zotrváva na všetkých svojich doterajších ústnych a písomných vyjadreniach.

5. Navrhovateľ dňa 08.08.2023 doručil dokumenty k svojmu vyjadreniu, a to kópiu výplatnej pásky za mesiac jún 2023 a potvrdenky o zaslaní vyjadrenia.

6. Krajský súd v Žiline ako súd odvolací (§ 2 ods. 1 CMP, § 34 CSP, § 3 ods. 5 písm. a/ CMP) po zistení, že odvolanie bolo podané včas účastníkom konania (§ 359 a § 362 CSP, § 7 a 156 CMP), proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 355 ods. 1 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie viazaný rozsahom odvolania (§ 66 CMP) a bez viazanosti dôvodmi odvolania (§ 66 CMP), s prihliadnutím na vady konania, iba ak mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 67 CMP), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 a contrario CSP) a postupom podľa ust. § 378 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 219 ods. 3 CSP rozsudok okresného súdu v celom rozsahu ako vecne správny potvrdil (§ 387 ods. 1 CSP).

7. V preskúmvanej veci okresný súd napadnutým rozsudkom rozhodol, že vyživovacia povinnosť navrhovateľa voči plnoletému dieťaťu určená rozsudkom Okresného súdu Lučenec č. k. 11P/586/2005-18 zo dňa 06.02.2006, právoplatného a vykonateľného dňa 23.02.2006, vo výške 99,58 eur sa zrušuje s účinnosťou od 01.11.2020. K zrušeniu vyživovacej povinnosti pristúpil vzhľadom na zmenu pomerov, keď plnoleté dieťa ukončilo prípravu na povolanie a nebol u neho preukázaný dlhodobý nepriaznivý zdravotný stav, ktorý by mu bránil vykonávať prácu v pracovnom pomere. Podľa okresného súdu je schopný samostatne sa živiť už od ukončenia štúdia ku dňu 01.09.2018. Vzhľadom k tomu, že navrhovateľ s prihliadnutím na zdravotný stav dieťaťa navrhol ukončenie plnenia vyživovacej povinnosti až od 01.11.2020, t. j. dva roky po ukončení jeho štúdia, konajúci súd zrušil až od tohto dátumu jeho vyživovaciu povinnosť.

8. Plnoleté dieťa napadlo rozsudok okresného súdu, pričom trvalo na tom, že k zrušeniu vyživovacej povinnosti môže dôjsť najskôr až od podania návrhu na okresný súd na zrušenie vyživovacej povinnosti. Zároveň uviedlo, že nie je schopné pracovnou činnosťou zabezpečiť svoje potreby a z toho dôvodu nie je dôvodné zrušiť vyživovaciu povinnosť.

9. Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku, ako aj konania, ktoré mu predchádzalo, dospel k záveru, že okresný súd vykonal dokazovanie v dostatočnom rozsahu, dospel na základe vykonaných dôkazov k správnym skutkovým zisteniam a jeho rozhodnutie vychádza zo správneho právneho posúdenia veci. V súlade s § 387 ods. 2 CSP sa pritom v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením napadnutého rozsudku (§ 220 ods. 1 CSP).

10. Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

11. Podľa § 77 ods. 1 Zákona o rodine právo na výživné sa nepremlčuje. Možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov spätne odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

12. Podľa § 78 Zákona o rodine dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

13. Podľa § 231 CSP rozsudok ukladajúci povinnosť plniť v budúcnosti splatné dávky alebo splátky možno na základe žaloby zmeniť, ak sa podstatne zmenili pomery, ktoré sú rozhodujúce pre výšku a ďalšie trvanie dávok alebo splátok. Zmena rozsudku je prípustná od času, keď nastala podstatná zmena pomerov.

14. Reagujúc na odvolacie námietky plnoletého dieťaťa odvolací súd mal za to rovnako ako súd prvej inštancie, že výklad ustanovenia § 77 ods. 1 Zákona o rodine v nadväznosti na § 231 CSP umožňuje zrušiť vyživovaciu povinnosť ku dňu zmeny pomerov, a to aj pred podaním návrhu na zrušenie vyživovacej povinnosti. Aj odvolací súd naďalej považuje za relevantný nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV.ÚS 473/2012, v ktorom sa uvádza, že ust. § 163 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ktorý zodpovedá obsahovému zneniu súčasného ust. § 213 CSP) vymedzuje okamihy, od ktorého pri absencii osobitnej právnej úpravy možno zmeniť rozhodnutie súdu v dôsledku zmeny pomerov, pričom výklad § 77 ods. 1 a § 78 ods. 1 Zákona o rodine pripúšťa aj takúto interpretačnú alternatívu, keďže tieto paragrafy neobsahujú osobitnú úpravu doby, v ktorej možno uplatniť zmenu pôvodného rozhodnutia v prípade, že sa navrhuje zrušenie prípadne zníženie vyživovacej povinnosti. Odvolací súd považuje za dôvodné poukázať na to, že trvanie vyživovacej povinnosti vychádza priamo zo Zákona o rodine, pričom konajúci súd pri zrušení vyživovacej povinnosti len deklaruje, či došlo alebo nedošlo k schopnosti dieťaťa samé sa živiť. Bolo by nelogické, pokiaľ by maloleté dieťa poberalo výživné až do právoplatnosti rozhodnutia o zrušení výživného, resp. podania návrhu na zrušenie výživného, hoci už pred touto dobou nadobudlo schopnosť samé sa živiť. Takto by bol popretý zmysel a účel poskytovania výživného, pričom na strane plnoletého dieťaťa by dochádzalo k profitovaniu z výživného, keď by súčasne mohol poberať príjem z pracovnej činnosti, ktorú je schopný vykonávať a súčasne by poberal vyživovaciu povinnosť. Odvolací súd preto rovnako ako súd prvej inštancie je toho názoru, že zrušenie vyživovacej povinnosti je dané s účinkami od toho dňa, keď odpadli podmienky na jeho ďalšie trvanie, t. j. keď dieťa nadobudne schopnosť samé sa živiť, a to i spätne, t. j. pred dátumom podania návrhu na zrušenie vyživovacej povinnosti. Z ust. § 78 Zákona o rodine nevyplýva, že zrušenie alebo zníženie výživného (okrem výživného pre maloleté deti) je možné len od podania návrhu, avšak len to, že také konanie môže začať len na návrh. Zároveň treba odlišovať zrušenie vyživovacej povinnosti od návrhu na zvýšenie, resp. zníženie vyživovacej povinnosti, kedy je daná osobitná právna úprava výslovne upravujúca možnosť priznania aj spätne takéhoto výživného podľa § 77 ods. 1 Zákona o rodine. Odvolací súd poukazuje taktiež na ustálenú rozhodovaciu prax k posudzovaniu dátumu zániku vyživovacej povinnosti v judikatúre krajských súdov, ktorá obdobne posúdila okamih možnosti zrušenia vyživovacej povinnosti (viď rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 17CoP/26/2020, sp. zn. 13CoP/1/2018, uznesenie Krajského súdu v Žiline sp. zn. 6CoP/4/2018, rozsudok Krajského súdu v Žiline sp. zn. 11CoP/235/2015, rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 24CoP/144/2011, rozsudok Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 6Co/348/2017 a rozsudok Krajského súdu v Trnave sp. zn. 26CoP/39/2019).

15. Zánik vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je v súlade s § 62 ods. 1 Zákona o rodine spojený s nadobudnutím schopnosti dieťaťa samostatne sa živiť, ktorou sa rozumie schopnosť samostatne z vlastných zdrojov uspokojovať všetky relevantné životné náklady. Vyžaduje sa, aby táto schopnosť napĺňala požiadavku trvalosti tohto stavu. Vyživovacia povinnosť zanikne spravidla riadnym ukončením štúdia, avšak treba prihliadať na osobitné podmienky daného prípadu, pretože môže zaniknúť aj skôr alebo neskôr, resp. nikdy. Zdravotné postihnutie, ktoré by bránilo zániku vyživovacej povinnosti musí byť trvalé a objektívne a znemožňujúce plnoletému dieťaťu nadobudnúť schopnosť samostatne sa živiť. Jedná sa o také postihnutie, ktoré znemožní dieťaťu akúkoľvek prácu a zároveň musí ísť o postihnutie, ktoré je trvalé. Postihnutie, ktoré len obmedzuje dieťa vo výkone niektorých druhov povolání, nie je takto dôvodom pre vznik nároku na výživné.

16. Pokiaľ išlo o posúdenie schopnosti plnoletého dieťaťa sa živiť, odvolací súd mal za to, že z vykonaného dokazovania vyplynulo, že ukončil štúdium maturitnou skúškou dňa 01.09.2018 a od tohto dňa sa zaevidoval na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny v Lučenci. Z odborného posudku o invalidite zo dňa 04.07.2019 je preukázané, že plnoleté dieťa nie je invalidné podľa § 71 ods. 1 na účely § 70 ods. 2 zák. č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení, nakoľko pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav nemá pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Plnoleté dieťa je vyučené ako kuchár a má ľahkú mieru v poklese schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť na hornej hranici kapitoly 30 %, kedy ale invalidita nevzniká. Z logopedickej správy vyplýva, že u neho je na základe diagnózy identifikovaná iná presne neurčená porucha reči a zmiešaná špecifická vývinová porucha. Zaradenie sa v pracovnom procese do chránenej dielne je uvedené len ako odporúčanie.

17. Zmyslom a účelom vyživovacej povinnosti rodičov voči deťom je umožniť dieťaťu dosiahnuť čo najvyšší stupeň vzdelania a tým mu dať možnosť získať v budúcnosti sociálne istoty, ktoré sú spojené

so začlenením sa do pracovného procesu a uplatnením sa na trhu práce. Z tohto hľadiska plnoleté dieťa nenamietalo, že nedosahovalo takýto stupeň vzdelania, keďže riadne ukončil stredoškolské vzdelanie v odbore kuchár s vykonanou maturitou. Aj keď zaradenie do evidencie uchádzačov o zamestnanie nepredstavuje automaticky zánik vyživovacej povinnosti, v danom prípade vzhľadom na konkrétne skutkové okolnosti preskúmvanej veci tomu tak je. Plnoleté dieťa netrpí takým zdravotným postihnutím, ktoré by mu bránilo trvale vykonávať akúkoľvek pracovnú činnosť. Svoju prípravu na povolanie ukončilo ukončením štúdia na strednej škole, pričom týmto nadobudlo schopnosť sám sa živiť. Skutočnosť, že môže vykonávať pracovnú činnosť, svedčí aj z predloženej dohody o pracovnej činnosti. Následne predložené žiadosti o zamestnanie (s dátumom po vynesení rozsudku okresným súdom) považoval odvolací súd za účelové v snahe preukázať hľadanie si primeraného zamestnania. Navyiac, ako aj vyplynulo z predložených dokumentov, navrhovateľ sa snažil zabezpečiť po skončení štúdia zamestnanie plnoletému dieťaťu, pričom toto na uvedenú pracovnú ponuku nereflektovalo. Aj z toho možno vyvodiť, že mu nič nebránilo zamestnať sa aj v minulosti.

18. Odvolaciemu súdu nezostáva nič iné, ako potvrdiť rozsudok okresného súdu o zrušení vyživovacej povinnosti rešpektujúc aj dispozitívny úkon navrhovateľa, ktorý navrhol zrušenie vyživovacej povinnosti neskôr v období až dvoch rokov po vzniku podmienok na zrušenie tejto vyživovacej povinnosti. Správny je aj výrok rozsudku okresného súdu o trovách konania v súlade s § 52 CMP.

19. V súhrne všetkých uvádzaných úvah a súvislostí tak odvolací súd potvrdil rozsudok okresného súdu vo všetkých výrokoch ako rozsudok vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP.

20. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol v súlade s § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 57, § 58 a § 52 CMP tak, že žiadnemu z účastníkov nepriznal náhradu trov odvolacieho konania. Návrh na náhradu trov konania nebol podaný a neboli ani zistené dôvody pre aplikáciu ust. § 55 CMP.

21. Toto rozhodnutie prijal senát hlasovaním pomerov hlasov 3 (za) : 0 (proti).